

Posudek vedoucího diplomové práce

Témat: Náhrada škody při poskytování zdravotních služeb

Autorka: Anna Marie Lomová

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Posuzovaná diplomová práce je zaměřena na problematiku náhrady škody při poskytování zdravotních služeb. Autorka si tak za cíl své práce zvolila téma poměrně tradiční, přesto však velmi živé. Aktuálnost tématu je dána nejen řadou změn, které v dané oblasti přinesl stávající občanský zákoník, ale i stále hojnějším uplatňováním nároků poškozených vůči poskytovatelům zdravotních služeb, které se v konečném důsledku projevuje například i v rozsáhlé judikatorní činnosti Nejvyššího soudu. Téma tedy dává dostatek podnětů k bližšímu zpracování v podobě diplomové práce.

Samotnou práci člení autorka, pomineme-li *Úvod* a *Závěr*, do čtyř částí. Z pozice vedoucího práce je možné konstatovat, že hledání přehledné a vyvážené struktury bylo při zpracování práce jednou z největších výzev, s níž se uchazečka potýkala. Výklad je zahájen poměrně stručným a obecným vymezením pojmů škoda a nemajetková újma. Navazující část je již zacílena na zvolené téma mnohem úžeji. Autorka zde podává základní přehled právní odpovědnosti lékaře a poskytovatele zdravotních služeb. Vedle občanskoprávní odpovědnosti zmiňuje též odpovědnost trestněprávní, pracovněprávní, přestupkovou či disciplinární. Navazující partie tvoří jádro celé práce. Autorka ji nazývá náhrada majetkové a nemajetkové újmy při poskytování zdravotních služeb a na čtyřiceti stranách se tu postupně vypořádává se skutkovými podstatami náhrady škody, pod které lze podřadit jednotlivé případy náhrady majetkové a nemajetkové újmy vzniklé při poskytování zdravotnických služeb. Pozornost tu však upíná především ke způsobu a rozsahu náhrady vzniklé újmy a v dílčím rozsahu též k problematice *wrongful life* a *wrongful birth*. Poslední pasáž nazvaná *Srovnání a změny právní úpravy* je věnována srovnání stávající úpravy občanského zákoníku s úpravou zák. č. 40/1964 Sb. Celá práce je zakončena shrnujícím závěrem.

Je možné shledat, že se autorce ve finále podařilo odevzdat práci, která má v základu jasnou a přehlednou strukturu, byť na úrovni hlubšího členění vzbuzují některá řešení určité pochybnosti (např. zařazení kap. 4.1.4 *Škoda způsobená postupem non lege artis* coby samostatné vedle zákonem popsanych skutkových podstat či zařazení kap. 4.2.2 *Bezduvodné obohacení škůdce* do kapitoly pojednávající o způsobu a rozsahu náhrady újmy způsobené lékařským zákrokem). Jisté otázky vyvstávají u zúžení výkladu způsobu a rozsahu náhrady újmy (kap. 4.2) pouze na škody způsobené lékařským zákrokem, a nikoliv na všechny škody způsobené při poskytování zdravotních služeb. Jako nadbytečné se zdá být s ohledem na

velmi malý rozsah, podobu výkladu, jakož i s ohledem na celý předcházející text zařazení poslední části zaměřené na srovnání stávající a předchozí právní úpravy.

Po obsahové stránce je třeba učinit výhradu především k poměrně malé pozornosti, kterou autorka věnuje samotným skutkovým podstatám, dle kterých je postupováno v případech, kdy je škoda způsobena při poskytování zdravotnických služeb. S ohledem na název práce by se mělo jednat o jádro celého výkladu, autorka však této problematice věnuje pouhých deset stran. Současně již zmiňované pojetí výkladu vzbuzuje určité další otázky. Autorka člení kap. 4.1 (Skutkové podstaty) na pojednání o porušení zákona, porušení smluvních povinností, zvláštní skutkové podstaty (škoda způsobená vadou výrobku, škoda způsobená informací nebo radou, škoda z provozní činnosti) a na škodu způsobenou postupem *non lege artis*. Je otázkou, kde je tato skutková podstata upravena a jak je to s její případnou samostatností. Ostatně pojem *lege artis* vysvětluje autorka již v kap. 4.1.1. Obě kapitoly se tedy v podstatném rozsahu překrývají (lze jen doufat, že se autorce podaří tuto koncepci při obhajobě blíže vysvětlit). Ať tak či tak vymezení škody způsobené postupem *non lege artis* by v práci daného zaměření slušel rozbor obsáhlejší, čítající více než dvě strany. To ostatně platí i u vymezení dalších skutkových podstat.

Věcná správnost práce je na odpovídající úrovni, byť se autorka občas nevyvarovala některých nepřiliš výstižných či zjednodušujících vyjádření (např. s. 22 - *Tyto zvláštní typy je škůdce povinen nahradit bez ohledu na své zavinění*. – tato myšlenka neplatí obecně pro všechny zvláštní skutkové podstaty; s. 56 - *Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 6. 3. 2012, sp. zn. I. ÚS 1586/09 stanovil, že náhrada dle § 2959 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku má dvě funkce*. – je zřejmé, že Ústavní soud mohl ve svém nálezu jen obtížně odkazovat na v dané době ještě nepublikovaný občanský zákoník atp.). Některé uváděné informace nejsou zcela aktuální (např. výpočet náhrady újmy sekundárním obětem).

Formální úroveň zpracování je spíše průměrná. Text není zarovnan do bloku. Občas pokulhává ladnost vyjadřování. Práce není zcela prosta ani překlepů a drobných pravopisných pochybení (např. *...při určování výše náhrady škody., Soudy by v těchto případech...*). V souhrnu se však nejedná o nic, co by celkový dojem z práce výrazněji ovlivnilo.

Výraznější výtku je třeba učinit k práci s odbornými zdroji, resp. k podobě citačního aparátu. Autorka necituje jednotným způsobem (srov. SVEJKOVSKÝ, Jaroslav, Petr VOJTEK a Lenka TESKA ARNOŠTOVÁ. *Zdravotnictví a právo. V Praze: C.H. Beck, 2016. Praktická knihovna (C.H. Beck). ISBN 978-80-7400-619-7. VÍTOVÁ, Blanka. Náhrada majetkové a nemajetkové újmy v novém občanském zákoníku: komentář k § 2894 až § 2971: metodika Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví. Olomouc: ANAG, 2015. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-940-3). Některé informace zjevně cituje z elektronických zdrojů (např. BEZOUŠKA, Petr. § 2971 [Náhrada nemajetkové újmy]. Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2014), aniž by to bylo ze samotné citace patrné (jinak by musela například v uvedeném případě citovat celé dílo v jeho knižní podobě – tedy BEZOUŠKA, P. in HULMÁK, M. a kol. ...). Zásadní výhradu je pak třeba učinit k neuvádění stran, z nichž je citováno – toto počínání podstatným způsobem ztěžuje každému čtenáři možnost dohledání příslušných informací*

v užité publikaci. Je však třeba spravedlivě připustit, že práce byla psána v době, ve které byl přístup k odborným zdrojům podstatným způsobem ztížen, a to po dobu a v rozsahu dopředu jen těžko předvídatelném.

Je zřejmé, že k odevzdané práci je možné mít řadu dílčích výhrad. Autorka měla být při jejím zpracování více pečlivá. S ohledem na zvolené téma měla být větší pozornost věnována skutkovým podstatám náhrady škody a také předpokladům, které musí být v jednotlivých případech splněny, aby vzniklo poškozenému právo na náhradu škody atp. Práce je pohříchu zaměřena spíše na způsob a rozsah náhrady újmy na zdraví, bez bližší vazby na to, zda byla taková újma způsobena právě při poskytování zdravotnických služeb, či nikoliv. Prostor pro širší výklad zaměřený více na témata, která jsou pro práci stěžejní, by jistě byl. Uvedené výhrady by však jistě neměly zakrýt skutečnost, že se autorka ve zvolené problematice dobře orientuje. Je patrné, že téma bylo zvoleno jako individuální, čemuž odpovídá zřetelný zájem diplomantky o traktovaná témata. Práce přitom v souhrnu splňuje všechny základní požadavky kladené na závěrečnou práci v magisterském studijním programu. K obhajobě ji proto doporučuji. S ohledem na výše učiněné výhrady ji však navrhuji hodnotit pouze jako velmi dobrou, a to v případě velmi dobrého výkonu uchazečky při obhajobě práce.

Otázky:

- a) Vysvětlíte, podle jaké skutkové podstaty se bude postupovat v případě, že škoda vznikla v důsledku chybně provedené diagnózy lékařem?
- b) Přibližte, jak se vypočítává reflexní újma pro sekundární osoby v případě úmrtí osoby blízké.

V Plzni dne 5. května 2021

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.